

1. razred osnovne škole
Prevenција nasilničkog ponašanja
Kako se ponašamo prema djeci i odraslima

Tema, cilj, ishodi učenja i trajanje

Tema: Primjereno ponašanje

Cilj: pružiti pomoć učenicima u stjecanju znanja, vještina i navika potrebnih za mirno rješavanje napetosti i sukoba kao preduvjeta za izgradnju i učvršćenja njihovih odnosa.

Ishodi učenja: uljudno se ponašati u različitim školskim situacijama.

Trajanje: 1 školski sat

Potreban materijal

- radni listovi, kartončići s natpisima četiri najvažnije riječi: *molim, izvoli, hvala, oprost.*

Sadržaj – opis i tijek aktivnosti

Uvodna aktivnost

Učenike pozivamo da sjednu u polukružnu formaciju i čitamo pjesmu *Četiri najvažnije male riječi*.

Četiri najvažnije male riječi,
lako je od srca iskreno reći!
One su samo zato male
da bi u dječja srca stale.

Dobrog su srca najdraži gosti:
molim, hvala, izvoli, oprost.

S učenicima analiziramo pjesmu i zaključujemo da su četiri najvažnije riječi: **hvala, molim, izvoli i oprost.**

Te riječi ističemo debelo otisnute na kartončićima u boji i stavljamo na školsku ploču.

Glavni dio

Razgovaramo o svakoj riječi posebno.

Kada ćemo uporabiti riječi: izvoli, molim, hvala, oprost? (Učenici navode primjere.)

Nakon navedenih primjera objašnjavamo da se tako trebaju ponašati u: razredu, školi, domu, trgovini, javnom gradskom prijevozu i na svim ostalim mjestima gdje se kreću. Tako pokazuju poštovanje prema svojim prijateljima i odraslim osobama.

S učenicima vodimo razgovor na temu lijepog i ružnog ponašanja u određenim situacijama.

1. situacija

Ne možeš dohvatiti knjigu na polici u našoj razrednoj knjižnici. Što ćeš učiniti? Kako ćeš to učiniti?

2. situacija

Zaboravio si bojice. Koga ćeš zamoliti i kako?

3. situacija

Nekome si u gužvi slučajno stao na nogu. On te gurnuo. Što ćeš mu reći?

4. situacija

Mama ti je slučajno zaboravila staviti užinu u torbu. Dolaziš kući. Kako ćeš se obratiti majci? Učenici razmjenjuju mišljenja o tome koje je ponašanje prihvatljivo, a koje nije i objašnjavaju svoje stajalište.

Nakon toga učenike dijelimo u skupine. Svakoj skupini dajemo zadatak da naprave kratki scenski prikaz određene životne situacije, a cilj je da nenasilno rješavaju sukobe.

1. skupina će uvježbati ponašanje učenika u razredu kada su neki učenici zaboravili određeni školski pribor (trokut, olovku itd.).

2. skupina će uvježbati situaciju kada u prepun autobus uđe invalid.

3. skupina će uvježbati ponašanje redara: Ivan i Ana su redari. Marko je uzeo spužvu i počeo brisati ploču, a i Ana je željela brisati ploču.

4. skupina će uvježbati susret učenika u školi s pedagogom.

Nakon svake izvedbe scenskoga prikaza slijedi kratka analize situacije.

Završna aktivnost

Učenicima dijelimo listiće na kojima trebaju zaokružiti točne odgovore.

a) Kada nismo zadovoljni postupkom prijatelja, započinjemo tuču.	DA	NE
b) Kada nismo zadovoljni postupkom prijatelja, razgovaramo s njime i pokušavamo razjasniti nesporazum.	DA	NE
c) Nikoga neću povrijediti ružnim riječima.	DA	NE
d) Nikome se nećemo rugati.	DA	NE
e) Poštovat ću i pozdravljati odrasle.	DA	NE
f) Ako nešto trebam, uljudno ću zamoliti prijatelja da mi posudi.	DA	NE

Literatura

V. Spajić-Vrkaš, I. Stričević, D. Maleš, M. Matijević, *Poučavati prava i slobode, priručnik za učitelje osnovne škole (s vježbama za razrednu nastavu)*, Zagreb, 2004. Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko društvo FFS u Zagrebu, FF press

J. Bičanić, *Vježbanje životnih vještina*, Zagreb 2001., Alineja

Humane vrednote, priručnik za učitelje, Hrvatski crveni križ, Zagreb, 2001.